

Emmet konto --- järjestelmän käyttöohje

Johdanto

Tässä käsikirjassa kuvataan pesu- ja polttoainehallintajärjestelmä Emmet konto, ja annetaan ohjeita sen käytöstä.

Kuvaus koskee ohjelman nykyistä versiota.

Kaikki järjestelmät ovat erilaisia, joten tämä käsikirja ei voi kattaa kaikkia järjestelmiä.

Kaikilla asiakkailla ei ole käytössään kaikkia moduuleita, joten ei ole varmaa, että kaikki näkyy siten kuin tässä kuvataan.

Järjestelmä yleisesti

Keskeiset komponentit

Pesu- ja polttoainejärjestelmä muodostuu yhdestä tai useammasta Washmatic-tiliautomaatista. Jokaiseen tiliautomaattiin voi olla kytkettynä yksi "Box 1".

Järjestelmään kuuluu pesupalvelun, jossa ajetaan "Emmet"-ohjelmaa.

Pesupalvelimeen pääsee Windows-työasemista Putty-ohjelman avulla.

Fyysisesti pesupalvelin voi olla erillinen PC-tietokone, tai se voi olla rakennettuna "Box 1":een tai tiliautomaattiin.

Siihen voidaan kytkeä joukko yksinkertaisia kortinlukijoita oven avaamista ja pölynimurien, vesi+ilma-kaappien ja vastaavien aktivointia varten.

Useissa laitoksissa voi olla omat pesupalvelimet, jotka on kytketty yhteen yhteistä hallinnointia varten.

Kaikki pesupalvelimet ovat yhteydessä Kanardin pääpalvelimeen, johon tiedot on keskitetty.

Järjestelmä

Emmet konto -ohjelma toimii Unix-käyttöjärjestelmässä. Tällä hetkellä käyttämämme Unix on Linux 2.6.39.3-sp tai 2.6.39.3-ge. Unix pystyy käsittelemään verkkotulostimia *lpr*-protokollalla, samoin suoraan kytkettyjä sarja- tai rinnakkaistulostimia.

Tiliautomaatit (sekä muut laitteet) kytketään normaalisti SLIP-verkon kautta, mutta ne voi kytkeä myös suoraan tietokoneen sarjaliitintään, puhelinmodeemin kautta, RS422-modeemin kautta tai internetin kautta.

Unix-järjestelmässä ajetaan useita ohjelmia (prosesseja) yhtä aikaa. Useimpia niistä ajetaan taustalla, joten ne eivät näy mitenkään. Siksi on hyvin tärkeää, ettei tietokonetta suljeta ilman että kaikki ohjelmat on ensin suljettu. Katso lukua sulkeminen.

Järjestelmän kanssa voi työskennellä useilta työpaikoilta eri teitä pitkin

- suoraan pesupalvelimen ääressä
- Windows-tietokoneelta Putty-ohjelmalla
- X-Windows-palvelimelta
- web-rajapinnan kautta (rajoitetut toiminnot)
- sarjapääteeltä

Yhteys pesupalvelimeen voidaan ottaa seuraavasti:

- paikallisverkko
- reititys internetin kautta
- tunneli työpaikalta pesupalvelimeen
- modeemiliitintä

Tämä on aidosti monen käyttäjän järjestelmä, joten useat käyttäjät voivat työskennellä järjestelmällä yhtä aikaa.

Työskentely Windows-tietokoneelta Putty-ohjelman avulla

Putty-ohjelman voi ladata Kanardin kotisivulta kohdasta Nedladdning av programvara/Download. Lataa ohjelma mukana tulleessa ohjetiedostossa annettujen ohjeiden mukaan.

Ohjelman voi konfiguroida niin, että kun kuvaketta napsautetaan, pesujärjestelmälle pitää antaa nimi ja salasana, tai niin, että nimi on esitännyt ja salasanan antaminen riittää.

Salasana ei näy ollenkaan kun se kirjoitetaan, ei edes tähtinä eikä pisteinä.

Ikkuna koon voi muuttaa oikeasta alanurkasta vetämällä.

Kytkeytyminen tunnelin kautta

Jos käytetty Windows-työasema ei ole kytkeyty paikallisverkkoon, siitä voidaan avata turvallinen tunneli pesupalvelimeen.

Tunneliohjelman "OpenVPN för Windows" voi ladata Kanardin kotisivulta kohdasta Nedladdning av programvara. OpenVPN ja pesupalvelin paritetaan konfiguroinnin yhteydessä yhteen symmetrisillä avaimilla.

Kun tunneli on luotu, Emmet-ohjelmaan voidaan kytkeytyä Putty-ohjelmalla.

Työskentely suoraan pesupalvelimen ääressä

Näin voidaan tehdä silloin, kun näppäimistö ja näyttö (monitori) on kytketty suoraan pesupalvelimeen.

Unixissa on joukko virtuaalisia näyttöjä, joita voidaan vaihdella. Ne vastaavat suunnilleen Windowsin ikkunoita. Vaihto suoritetaan pitämällä Alt-näppäin painettuna ja painamalla samalla jotain näppäimistä F1 - F8.

Näyttöä 1 (Alt-F1) käytetään järjestelmän antamille ilmoituksille.

Näyttöä 2 (Alt-F2) käytetään Emmet-ohjelmaan kirjautumiseen ja ohjelman ajamiseen.

Näytöt 3 ... 5 (Alt-F3 ... F5) voivat olla lisänäyttöjä esimerkiksi useammille Emmet-ohjelmille.

Näyttö 7 (Alt-F6) näyttää vastaanotetut tapahtumat.

Näyttö 8 (Alt-F7) näyttää käynnissä olevat tietoliikenneyhteydet.

Kun tietokone käynnistetään, näyttö 2 avautuu.

Kirjautuminen

Unix-järjestelmään pitää kirjautua, jotta saisi oikeuden ajaa ohjelmia. Kun työ on tehty, pitää kirjautua ulos.

Kaikilla käyttäjillä pitää siksi olla tietokoneessa oma käyttäjänimensä. Käyttäjänimi voi olla sama kuin Windowsissa, mutta niin ei tarvitse välttämättä olla.

Jos noudatetaan PCI DSS -sääntöjä, useilla käyttäjillä ei saa olla samaa käyttäjänimeä (esim. "kassa").

Tietokone tarvitsee jokaiselle käyttäjälle kolme asiaa:

- käyttäjänimi (carina)
- täydellinen nimi (Carina Karlsson)
- salasana (apelsinsvans)

Huomaa, että käyttäjänimessä saa olla vain pieniä kirjaimia (gemena-kirjaimia).

Esimerkki: (kaikki syötöt vahvistetaan painamalla Enter)

puttrik login: *carina* (puttrik on tietokoneen nimi)

Password: *apelsinsvans* (salasana ei näy kun se kirjoitetaan)

Emmet käynnistyy ja päävalikko avautuu.

Välj alternativ: 7 (ohjelman sulkeminen)

Sulkeminen

Jos pesupalvelin on suljettu ai yhteys tiliautomaatteihin on jostain muusta syystä katkennut, kaikki tapahtumat tallennetaan tiliautomaatteihin odottamaan yhteyden palautumista.

Tiliautomaatin muistiin mahtuu noin 70-900 tapahtumaa muistin koosta riippuen.

Silloin kuitenkin lokit ja muu tieto menetetään.

Siksi pesupalvelimen pitää olla aina käynnissä. Näytön voi kuitenkin sammuttaa.

Jos tietokone pitää sulkea, sen pitää tapahtua näin:

Vanhemmat PC-tietokoneet

1. Sulje kaikki käynnissä olevat ohjelmat (Emmet konto)
2. Pidä 'Alt' - ja 'Ctrl'-näppäimet painettuna ja paina 'Del'
3. Odota tekstiä "System halted" (noin 30 sekuntia)
4. Nyt tietokoneen voi sulkea

Uudemmat PC-tietokoneet

1. Sulje kaikki käynnissä olevat ohjelmat (Emmet konto)
2. Pidä 'Alt' - ja 'Ctrl' -näppäimet painettuna ja paina 'Del'
3. Odota, että tietokone sulkee itsensä (noin 30 sekuntia)

Box 1:een asennettu palvelin

1. Sulje kaikki käynnissä olevat ohjelmat (Emmet konto)
2. Paina valkoisen renkaan ympäröimää pyöreää painiketta, jossa lukee "START/STOP".
3. Odota, että valkoinen rengas sammuu (noin 30 sekuntia)
4. Katkaise virta valkoisella nelikulmaisella painikkeella, jossa lukee "STRÖMBRYTARE"

Tiliautomaatti, jossa on sisäänrakennettu palvelin

1. Sulje kaikki käynnissä olevat ohjelmat (Emmet konto)
2. Paina luukun sisäpuolella olevaa pientä, pyöreää, punaista painiketta, jossa lukee "START/STOP"
3. Valkoinen valodiiodi alkaa vilkkua
4. Odota, että painikkeen alapuolella oleva valkoinen valodiiodi sammuu kokonaan (noin 30 sekuntia)
5. Katkaise virta valkoisella nelikulmaisella painikkeella, jossa lukee "STRÖMBRYTARE"

Kun pesupalvelimeen taas kytketään virta, järjestelmä käynnistyy automaattisesti. Käynnistys vie 1 - 15 minuuttia riippuen siitä, pitääkö kiintolevyä tarkastaa.

Jos tietokone suljetaan sen ollessa käynnissä tai tapahtuu sähkökatkos, on olemassa vaara, että tietoja menetetään. Siksi voi olla hyvä ajatus järjestää UPS (laite, joka syöttää virtaa sähkökatkoksen aikana).

Varmuuskopiot

Kaikissa PC-tietokoneisiin vuoden 2009 jälkeen asennetuissa pesupalvelimissa on kaksi kiintolevyä ja RAID, joka peilaa tiedot kiintolevyltä toiselle.

Yöllä pesupalvelimet kopioivat kaikki pesutiedot paikalliselle kiintolevylle.

Noin kerran viikossa tallennetaan varmuuskopio Kanardin keskuspalvelimelle.

Emmet-ohjelmassa on toiminto, jolla tiedot voidaan kopioida manuaalisesti USB-muistiin.

Päivämäärä ja kellonaika

Tiliautomaatit hakevat päivämäärän, kellonajan ja viikonajan pesupalvelimelta kerran tunnissa ja asettavat sisäänrakennetun kellon aikaan.

Pesupalvelin saa aikansa Kanardin aikapalvelimelta noin 5 millisekunnin tarkkuudella ja vaihtaa automaattisesti talviajasta kesäaikaan ja takaisin.

Kanardilla on oma aikapalvelin, joka käyttää GPS-aikaa PCI DSS -sääntöjen mukaisesti.

Tapahtumat

Tapahtumat voivat tulla järjestelmään eri tavoin:

1. Ne noudetaan silloin tällöin Washmaticista (tiliautomaatista)
2. Niitä luovat pölynimurit, vesi+ilma-kaapit tai portinohjausohjelmat
3. Käyttäjä luo niitä manuaalisesti
4. Niitä otetaan vastaan ulkopuolisesta säiliölaitteesta

Tapahtumat tallennetaan järjestelmään myöhempää laskutusta varten tai lähetetään paketteina esim. SÅIFA:an laskutusta varten, tai ne lähetetään luottokorttiyhtiöön laskutusta varten.

Washmatic

Kun pesuja tai tankkauksia suoritetaan, tapahtuvat tallennetaan tiliautomaatin muistiin. Emmet konto hakee tapahtumat aika ajoin tiliautomaatista ja tallentaa ne tapahtumarekisteriin.

Portti

Kun joku vetää kortin porttiautomaatin läpi ja portti avautuu, tapahtuma tallentuu suoraa tapahtumarekisteriin.

Manuaalisesti

Käyttäjät voi tallentaa tapahtumia manuaalisesti esimerkiksi suoritetuista palveluista.

Ulkopuoliset laitteet

Emmet kuuntelee ulkopuolisia laitteita ja luo tapahtuman, joka tallentuu tapahtumarekisteriin.

Kun sitten (esim. kuukausittain) suoritetaan laskutus, ajetaan "Tulosta laskutositteita" ("Skriv ut fakturaunderlag") (3,1), jolloin tulostetaan lasku, joka sisältää kaikki laskuttamattomat tapahtumat. Tai laskutosite voidaan viedä (2,4) toiseen laskutusohjelmaan itse laskutusta varten.

Silloin tapahtuma merkitetään laskutetuksi, eikä se esiinny useissa laskutositteissa. Se pysyy rekisterissä ikuisesti, jolloin sitä voidaan käyttää mm. tilastointiin.

Järjestelmään tallennetut luottokorttitapahtumat on merkitty tähdillä yms. PCI DSS-sääntöjen mukaan.

Muut siirrot

Kun käytetään *Pankki- tai Luottokorttia*, järjestelmää lähettää kortista kyselyn kortin myöntäjälle sen varmistamiseksi, että kortti on hyväksytty tähän ostokseen.

Esilatausta käytettäessä järjestelmä lähettää kyselyn Kanardin järjestelmään sen selvittämiseksi, onko kortille ladattu pesuja.

Keskitettyä korttirekisteriä käytettäessä järjestelmä lähettää kyselyn Kanardin järjestelmään sen selvittämiseksi, minkä tyyppiselle ajoneuvolle kortti kelpaa tai onko kortti suljettu keskitetysti.

Bonusjärjestelmän tapauksessa järjestelmä lähettää tiedon Kanardin järjestelmään, joka laskee bonuksen.

Joka yö tiedot Emmetin korttirekisterissä suljetuista korteista lähetetään tiliautomaattien sulkulistoille.

Muita turvallisuusasioita

PCI DSS-sääntöjen mukaan langattomia käyttöposteja ei saa olla siinä verkossa, jossa korttitapahtumat käsitellään. Myös yleisesti turvallisuus on paras silloin, kun langattomat käyttöpaikat ovat erillisessä verkossa ilman reititystä yritysverkkoon.

Tiliautomaattien ja pesupalvelimen välinen yhteys on symmetrisesti salattu.

Kaikki VPN-yhteydet on salattu tehokkaalla OpenVPN-salauksella.

Kaikki Putty-ohjelmalla suoritettavat pääteistunnot on salattu tehokkaalla OpenSSL-salauksella.

Hallinto-ohjelma Emmet

Yleisesti ottaen kenttä, jonka tausta on keltainen, on muutettavissa. Kenttä, jonka tausta on valkoinen, sisältää tietoja, joita ei voi muuttaa.

Alinna alhaalla ikkunassa on kahdeksan vihreää kenttää, joista näkee, mitä toimintopainikkeita voi käyttää. F1 tarkoittaa "keskeyttä". Sitä voi käyttää aina.

Emmetissä käyttäjä voi olla kolmessa eri paikassa

- Valikossa
- Syöttölomakkeessa
- Luetteloissa

Valikot

Valikon vaihtoehto valitaan kirjoittamalla vaihtoehdon numero ja painamalla Enter. Jos valikosta valitaan useita tasoja (esim. "5" Enter "3" Enter), numerot voi kirjoittaa yhteen ja painaa kerran Enter (esim. "53" Enter).

Myös hiirellä voi napsauttaa valikoiden alleviivattuja sanoja niiden valitsemiseksi.

Valikoissa navigoinnin lisäksi voidaan tallentaa "Suosikkeja" ("Favoriter"), jotka näkyvät oikeassa ylänurkassa. Niitä napsauttamalla toimintoihin pääsee suoraan.

Syöttölomakkeet

Lomakkeessa voidaan käyttää toimintopainikkeita, jotka näkyvät vihreinä näytön alareunassa.

```
--F1--  --F2--  --F3--  --F4--          --F5--  --F6--  --F7--  --F8--  
KESK   TALL   -----  -----          -----  -----  -----  -----
```

Painikkeella F1 lomakkeesta poistutaan niin, ettei tehtyjä muutoksia tallenneta.

Painikkeella F2 muutokset tallennetaan ja lomakkeesta poistutaan.

Lomakkeessa kentästä toiseen siirrytään ylös-nuolella, alas-nuolella, Tab-näppäimellä tai Enter-näppäimellä. Oikea- ja vasen-nuolilla kohdistinta siirretään kentän sisällä.

Luettelot

Jos valitaan tulostin "S", avautuu luettelo. Oikeasta ylänurkassa näkee, millä luettelon rivillä ollaan.

Ylös- ja alaspäin selataan ylös- ja alas-nuolilla (rivi kerrallaan) tai PageUp- ja PageDown-näppäimillä (näyttösivu kerrallaan).

Jos luettelo on ikkunaa leveämpi, sivusuunnassa voi liikkua vasen- ja oikea-nuolilla.

Jos halutaan saada parempi yleiskuva, ikkunan koon voi muuttaa oikeasta alanurkasta vetämällä.

Tämä koskee Putty-ohjelmaa ja X-serveriä.

F1-näppäimellä keskeytetään. Tietyissä luetteloissa tulostuksen voi hyväksyä ja tulostaa paperille painamalla F5.

Rekisteröinti

Jotta debit-kortteja ja vieraita kortteja voitaisiin hallinnoida, niiden pitää olla rekisteröityjä.

Jokaisella asiakkaalla voi olla useita kortteja. Siksi rekistereitä on kaksi: asiakasrekisteri ja korttirekisteri.

Joillain asiakkailta voi olla autokohtaiset kortit, toisilla kuljettajakohtaiset kortit. Molemmat vaihtoehdot sopivat.

Asiakasrekisteriin tallennetaan kaikki asiakasta koskevat tiedot:

Asiakasnumero	556213-6512	Asiakasnumerona käytetään mieluiten y-tunnusta
Nimi	Johans Järn AB	Volvokauppias pitää kirjoittaa ilman väliviivaa, jotta TACDIS-yhteensopivuus säilyi
Yhteyshenkilö	Anders Ek	Käytä isoja ja pieniä kirjaimia
Osoite	Box 763	Laskun hyväksyjä
Postiosoite	761 56 ÅSELE	Mihin lasku lähetetään
Puhelinnumero	0681-12500	Mihin lasku lähetetään
Laskutustapa:	2 1=Sisäinen,	Asiakkaan puhelinnumero
		2=Ulkoinen, 3=Ulk ilman hintaa, 4=SSAB 5=Billia
		1 on sisäiseen laskutukseen ilman alv:tä
		2 on tavallisille ulkopuolisille asiakkaille, sis. alv
		3 on ulkopuolisille asiakkaille, joille ei näy hintoja laskutositteessa
		4 ja eteenpäin ovat tiettyjä erikoissopimuksia varten
Alennus pesusta	5%	Kuin suuri alennus pesutuotteista annetaan
Alennus polttoaineesta		Kuin suuri alennus dieselistä ja bensiinistä annetaan
Muu alennus		Kaikki muu kuin pesu ja polttoaine

Lisäksi näytetään eräitä lisätietoja:

Viimeisin muutos	99-01-12	Milloin tietuetta viimeksi muutettiin
Muutoksen tekijä	carina	Kuka teki tietueeseen muutoksen

Korttirekisteriin tallennetaan kaikki yksi kortti koskevat tiedot:

Kortin numero:	04000834010001	Kortin täydellinen numero, ks. alla
Asiakasnumero:	556213-6512	Asiakasnumero, sama kuin esimerkki yllä
	Johans Järn AB	Kun asiakasnumero kirjoitetaan, asiakkaan nimi näytetään automaattisesti
Haltija:	Klas Persson	Kortin haltija, joko henkilö tai
	DXF562 Jäteauto	auto jolle kortti kuuluu.
Ryhmä:		Auto voi kuulua asiakkaan ajoneuvoryhmään, yleensä jätetään tyhjäksi
Tila:	250	Onko kortti suljettu vai hyväksytty, ks. alla
PIN-koodi:	7842	Korttiin kuuluva PIN-koodi, koodia ei voi tässä muuttaa
Kortin myöntäjä:	1	1=Washmatic-kortit, 2=Vieraat kortit tai muiden laitojen
		Washmatic-kortit
Kortin tyyppi:	3	2=Huoltokortti, 3=Debit-kortit, 7=Palvelukortti
Valmistettu:	97-09-10	Kortin valmistuspäivä
Voimassaolo lakkaa:	00-01-31	Kortti lakkaa olemasta voimassa 00-01-31, ei voida muuttaa tässä

Lisäksi näytetään eräitä lisätietoja:

Viimeisin muutos:	99-01-12	Milloin tietuetta viimeksi muutettiin
Muutoksen tekijä:	carina	Kuka teki tietueeseen muutoksen

Tila

Tila	Merkitys	Pesu	Laskutus	Selitys
0	Suljettu	Ei	Kyllä	Asiakkaalle ei enää myönnetä korttia, kortti otetaan p
11	Myynti kielletty	Ei	Kyllä	Myynti toistaiseksi kielletty, kortti jää asiakkaalle.
250	Hyväksytty	Kyllä	Kyllä	Normaalisti
255	Ei tietoa	Kyllä	Ei	Ei voida laskuttaa, koska emme tiedä kenellä kortti on

Kortin numero

Järjestelmä pystyy käsittelemään monenlaisia kortteja.

Tavallisin on Washmatic-kortti. Sen numero muodostus: yritysnúmero + aseman numero + painettu korttinumero.

Ensimmäiset kaksi tietoa löytyvät luettelosta "Myönnetyt debit-kortit" ("Utfärdade debiteringskort"), joka tulee korttien mukana:

Yritys: 35

Asema: 9008

Painettu debit-korttiin: 34017234

Emmet konto-järjestelmässä käytetty numero on siis "35900834017234".

Muille kortteille on muita sääntöjä, mutta usein käytetty muoto on tilin numero + kortin numero. Esimerkiksi "195428001" kortille, jonka alinumero (turvakoodi) on 001. Pääsääntö on, että käytetään korttiin painettua numeroa.

Volvokortille, jossa on VISA, käytetään kaikki 16 korttiin painettua numeroa.

Volvokortille, jossa ei ole VISA-ominaisuutta käytetään kaikki numeroita paitsi ÅF-profiilia, joten käytetään 10 numeroa.

Laskutus

Laskutusta varten valitaan "Laskutositteet" ("Faktureringsunderlag") (3,1). Silloin tietokone tarkistaa ensin kaikki rekisterit nähdäkseen, ovatko ne oikein. Jos saadaan ilmoitus, että kortin numero tai asiakasnumero on tuntematon, silloin se asiakas tai se kortti pitää rekisteröidä. Yritä sitten uudelleen.

Kun tuloste on valmis, avautuu kysymys, halutaanko tulostetut tapahtumat merkitä laskutetuiksi.

Jos näin tehdään, tapahtumat eivät näy enää seuraavassa laskussa.

Muista tarkistaa tuloste ensin, koska laskuja ei saa enää esiin sen jälkeen kun ne on merkitty.

Joten älä paina "J", jos tulosteen kaikki sivut eivät ole oikein.

Jos halutaan laskuttaa kerran kuukaudessa, lasku voidaan tulostaa ilman päiväystä. Silloin saadaan automaattisesti kaikki viimeisimmän laskutukset jälkeiset uudet tapahtumat.

Jos halutaan laskuttaa kalenterikuukausittain, tulostetaan "Alkaen päivästä" ("Från datum") tyhjänä ja "Päivään saakka" ("Till datum") esimerkiksi 1999-01-31.

Silloin laskutus voidaan tehdä vaikka vasta 1999-02-10. Jos joku tapahtuma on jäänyt puuttumaan edellisessä kuussa, se tulee näkyviin nyt. Tätä menetelmää suositellaan.

Tarkistaminen

Tarkista säännöllisesti, että tapahtumat tulevat näkyviin niin kuin pitää katsomalla esimerkiksi näyttöä Alt-F7 tai aktiviteettiluetteloa (Aktivitetslistan) ja varmista, että uudet tapahtumat näkyvät.

Esimerkkejä valikoista

Päävalikko

1. Rekisterien ylläpito (Registervård)
2. Tapahtumat (Transaktioner)
3. Tulosteet (Utskrifter)
4. Keskitetty korttirekisteri (Centralt kortreg)
5. Järjestelmä (System)
6. Tiliautomaatit (Kontoautomater)
7. Lopetus (Avsluta)
8. Ohje (Hjälp)

Kohdassa *Rekisterien* ylläpito (Registervård) voidaan luoda, muuttaa ja tarkastella erilaisia tietoja asiakasrekisterissä, korttirekisterissä ja tapahtumarekisterissä.

Yleensä tietoja ei voi poistaa, koska vanhoista tiedoista on tallennettu tilasto.

Kohdassa *Tapahtumat* (Transaktioner) käsitellään tapahtumien syöttöä ja hakua.

Kohdassa *Tulosteet* (Utskrifter) on erilaisia tulosteita listoista ja laskutositteista.

Kohdassa *Keskitetty korttirekisteri* (Centralt kortregister) voidaan mm. ladata kortteja.

Kohdassa *Järjestelmä* (System) on erilaisia keinoja käsitellä järjestelmää.

Kohdassa *Tiliautomaatit* (Kontoautomater) on erilaisia keinoja käsitellä tiliautomaattia suoraan.

Valinnalla *Lopetus* (Avsluta) ohjelma suljetaan.

Kohdasta *Ohje* (Hjälp) löytyy yhteenveto Emmetin näppäimistä ja painikkeista.

Rekisterien ylläpito (Registervård)

1. Asiakasrekisteri (Kundregister)
2. Korttirekisteri (Kortregister)
3. Tapahtumat (Transaktioner)
5. Poista asiakas (Ta bort kund)
6. Poista kortti (Ta bort kort)
7. Poista tapahtuma (Ta bort transaktion)

Asiakasrekisteriin (Kundregistret) tallennetaan kaikki asiakasta koskevat tiedot.

Korttirekisteriin (Kortregistret) tallennetaan kaikki korttia koskevat tiedot.

Kohdassa Tapahtumat (Transaktioner) voidaan tarkastella tapahtuman yksityiskohtaisia tietoja.

Yleensä tietoja ei voi *poistaa*, koska vanhoista tiedoista on tallennettu tilasto.

Tapahtumat (Transaktioner)

1. Gateille puskuroitu luettelo (Lista transbuffert för gatei)
2. Suoramyynti (Direktförsäljning)
3. Vie muiden tapahtumat (Exportera andras transaktioner)
4. Vie omat tapahtumat (Exportera egna transaktioner)
5. Checkcardille puskuroitu lista (Lista transbuffert för checkcard)

Kohtaa *Vie omat tapahtumat* ("Exportera egna transaktioner") käytetään tapahtumien vientiin ulkoisiin laskutusjärjestelmiin.

Tulosteet (Utskrifter)

1. Laskutositteet (Faktureringsunderlag)
2. Vanhenevat kortit (Utgående kort)
3. Asiakasluettelo (Kundlista)
4. Korttiluettelo (Kortlista)
5. Tapahtumaluettelo (Transaktionslista)
6. Aktiviteettiluettelo (Aktivitetslista)
7. Tilasto (Statistik)
8. Tiliöinnit (Konteringar)

Kohdasta *Laskutositteet* (Faktureringsunderlag) tulostetaan laskutositteita. Ensin tarkistetaan automaattisesti kaikki rekisterit. Niiden pitää olla virheettömiä, jotta laskutus voitaisiin suorittaa.

Kohdasta *Vanhenevat kortit* (Utgående kort) voidaan tulostaa luetteloita korteista, jotka vanhenevat pian ja jotka pitää vaihtaa.

Kohdista *Asiakasluettelo* (Kundlista), *Korttiluettelo* (Kortlista) ja *Tapahtumaluettelo* (Transaktionslista) voidaan tulostaa listoja rekisterien sisällöstä. Voi olla hyvä pitää asiakasluettelo ja korttiluettelo paperilla siltä varalta, että niistä pitää joskus etsiä tietoja.

Aktiviteettiluettelo (Aktivitetslista) on suppea tapahtumaluettelo, josta nähdään, mitä kortteja tietyssä aikana on käytetty. Voi olla hyödyllistä nähdä esimerkiksi se, kuka on ollut pesuhallissa viikonlopun aikana. "KA-n" tarkoittaa tiliautomaatin numeroa ja "Min" tarkoittaa, kuinka monta minuuttia pesuhallissa on oltu.

Tilasto

1. Aikatilasto tyypeittäin (Tidsstatistik med typ)
2. Aikatilasto asiakasnumeroittain (Tidsstatistik med kundnr)
3. Asiakastilasto kortilla (Kundstatistik med kort)
4. Asiakastilasto ilman korttia (Kundstatistik utan kort)

Aikatilasto (Tidsstatistik) kertoo kuorituksen vuorokauden tunneittain, viikonpäivittäin ja kuukausittain. Se laskee Emmetin käsittelemät tapahtumat, toisin sanot debit-kortit sekä pankki- ja luottokortit, ei kertakortteja. Vaihtoehdossa "tyypeittäin" voidaan valita "Kaikki" ("Alla") tai "Ei lask" ("Ej fakt"), joka tarkoittaa vielä laskuttamatta olevia tapahtumia, vain "Debit-kortti" ("Debiteringskort"), tai "Luottokortti" ("Kreditkort"), joita ovat pankki-, luotto- ja bensinikortti. Vaihtoehdossa "asiakasnumeroittain" perusteeksi voidaan valita asiakasnumerot tai asiakasnumerosarjat.

Kohdista *Asiakastilasto*, *Kortilla* (Kundstatistik med kort) ja *Asiakastilasto ilman korttia* (Kundstatistik utan kort) saadaan tilasto siitä, kuinka paljon eri asiakkaat pesivät yhteensä ja jaettuna asiakkaalla olevien korttien kesken.

Esimerkki:

Asiakasnumero	Asiakkaan nimi	Viite						
Kortin numero	Haltija	Määrä	Volyymi	Rasvanp	Lisävol	Min	Debitbel	
556042-4391	Linjebuss Sverige AB							
84872210	Knud Hansen Køleanlæg A/S							
03001434000326	Jens Lillebæk	5	18	5	0	125	1955	
03001434012388	Ole Dalmose							
03001434000327	Karsten Gram	7	32	0	0	230	3740	
Summa:		12	50	5	0	355	5695	
556057-7545	Atteviks Lastvagnar AB							
03001434012386	Finn Truelsen	2	12	0	0	45	819	

Tästä esimerkistä nähdään, että Linjebussilla ei ole ollenkaan kortteja ja että Ole Dalmose ei ole pessyt koskaan. Vaihtoehtojen "Asiakastilasto korteilla" ("Kundstatistik med kort") ja "Asiakastilasto ilman kortteja" ("Kundstatistik utan kort") on vain se, että jälkimmäisellä ei näytetä korttinumerorivejä vaan pelkästään kunkin asiakkaan summat.

Tiliöinnit (Konteringar)

1. Tee tiliöintitosite (Gör konteringsunderlag)
2. Tulosta vanha päiväkirja (Skriv ut gammal dagbok)
3. Tulosta vanha tiliöintitosite (Skriv ut gammal konteringsunderlag)

Kohta *Tee tiliöintitositteet* (Gör konteringsunderlag) ottaa kaikki tositteet sitten viimeisimmän "Tee tiliöintitositteet" ("Gör konteringsunderlag") komennon jälkeen ja laatii niistä summatun tiliöintitositteen ja päiväkirjan. Tiliöintitosite tulostetaan automaattisesti, mutta ei päiväkirjaa, koska siihen voi tulla helposti 800 sivua.

Jos päiväkirja *halutaan tulostaa*, valitse *Tulosta vanha päiväkirja* (Skriv ut gammal dagbok) ja anna päivämääräkoodi tiliöintitositteesta.

Järjestelmä (System)

1. Varmuuskopio veloittamattomista tapahtumista (Säkerhetskopior av odebiterade transaktioner)
2. Massakäsittely (Massmanipulation)
3. Tarkasta rekisterit (Kontrollera register)
5. Aseta kello aikaan (Ställ klockan)
9. Spectest

Kohdassa *Varmuuskopio veloittamattomista tapahtumista* (Säkerhetskopior av odebiterade transaktioner) kopioidaan vain veloittamattomat (rahanarvoiset) tapahtumat levykkeelle, kiintolevyille tai USB-muistiin (kokoonpanosta riippuen).

Kohdassa *Massakäsittely* (Massmanipulation) järjestelmän ylläpitäjä voi suorittaa tehtäviä monille korteille tai tapahtumille.

Kohdassa *Tarkasta rekisterit* (Kontrollera register) tarkastetaan kaikki rekisterit: ovatko ne oikein ja onko kaikki asiakkaat ja kortit rekisteröity. Tämä tapahtuu myös automaattisesti ennen laskutusta.

Kohdassa *Aseta kello aikaan* (Ställ klockan) voidaan asettaa päivämäärä ja kellonaika, mutta vain niihin tietokoneisiin, joissa ei ole luotettavaa reaaliaikaista kelloa.

Spectest tarkoittaa erikoistestejä, jotka suorittaa järjestelmän ylläpitäjä.

Tiliautomaatit (Kontoautomater)

1. Tilastoja tiliautomaatista (Stat från kontoautomater)
2. Muuta hintoja tiliautomaateissa (Ändra priser i kontoautomater)
3. Konfiguroi tiliautomaatteja (Konfigurera kontoautomater)
7. Yleiskuva (Översikt)
9. Etäkäyttö (Fjärrstyrning)

Kohdassa *Tilastoja tiliautomaatista* (Stat från kontoautomater) voidaan hakea erilaisia tilastoja suoraan tiliautomaateista. Katso alla.

Kohdassa *Muuta hintoja tiliautomaateissa* (Ändra priser i kontoautomater) voidaan tehdä muutoksia tiliautomaatin hinnastossa. Se, mitä tietoja voidaan muuttaa, riippuu tiliautomaatin ja pesukoneen tyypistä.

Kohdassa *Konfiguroi tiliautomaatteja* (Konfigurera kontoautomater) tiliautomaatissa voidaan tehdä erilaisia asetuksia:

- Lisää rivejä kuitille - Kuitilla näkyvä teksti, esimerkiksi "Hyvää joulua ja tervetuloa takaisin".
- Aukioloaika magneettijuovalle - Kun magneettijuova riittää sisäänajoportin avaamiseen.
- Aukioloaika kortinlukijalle - Kun asiakas pääsee sisään vetämällä kortin kortinlukijan läpi. Normaalisti kaikkina aikoina.
- Hallin valaisijat - Normaalisti kattovalo palaa vain kun joku on pesemässä, mutta tässä valon voi sytyttää pysyvästi vuorokauden tiettyinä aikoina, jotta pesula näyttäisi kutsuvammalta.
- Yöalennusajat - Voidaan asettaa erityisiä yöajan alennuksia.
- Ajat, jolloin hallista pitää peruuttaa ulos - Tietyissä tapauksissa asiakkaat voivat päivällä ajaa suoraan läpi, mutta yöllä ulosajoportti lukitaan, joten hallista pitää peruuttaa ulos.
- Oven kiinteä avaus - Normaalisti kulkuovi on auki vain kun hallissa pestään, mutta se voidaan pitää päiväsaikaan avoimena.

Tietyt yksiköt voidaan myös ottaa pois käytöstä sään tai palvelun vuoksi:

- Alustanpesu - Pitää ehkä sulkea pakkasella
- Pesukone - Voi olla suljettu huollon vuoksi, mutta asiakkaat voivat kuitenkin suorittaa käsinpesun
- Pesuaineakaari - Voi olla suljettu huollon vuoksi, mutta asiakkaat voivat kuitenkin käyttää loput
- Korkeapainepesu - Pitää ehkä sulkea pakkasella
- Vahakaari - Voi olla suljettu huollon vuoksi, mutta asiakkaat voivat kuitenkin käyttää loput

Niitä vaihtoehtoja, joiden teksti on valkoinen, ei voi valita, koska kyseisessä laitoksessa näitä yksiköitä ei ole.

Kohdasta *Yleiskuva* (Översikt) nähdään, miten kaikki tietoliikenne toimii.

"Kanardin pääpalvelin" ("Huvudserver Kanard") - Näyttää, että internet ja yhteys Kanardiin on avoin
Tiliautomaattien osalta voidaan nähdä pesuhallin tilanne: Pesee (Tvättar), Aja ulos (Kör ut), Vapaa (Ledig) ja niin edelleen
Kortinlukijoiden osalta nähdään, saavatko ne yhteyden vai eivät.

Tilasto tiliautomaatista (Stat från kontoautomat)

1. Tilasto tiliautomaatista (Stat från kontoautomat)
2. Kausitilasto (Periodstatistik)
3. Aikatilasto (Tidsstatistik)
4. Vcom-tilasto (Vcomstatistik)

Kohdasta *Tilasto tiliautomaatista* (Statistik från kontoautomat) pääsee katsomaan tiliautomaatin tilastolaskureita.
Ne näytävät myynnin kauden alusta tähän päivään. Normaalisti kausi on yksi kuukausi.

Näytettävät tiedot vaihtelevat riippuen tiliautomaatin ja pesukoneen tyypistä, mutta yleensä näytetään ensin

- myytyjen pesuohjelmien ryhmä
- myytyjen tuotteiden ryhmä
- maksutaparyhmä
- alennustyyppiryhmä
- mittari- ja laskuriryhmä

Tulostuksen jälkeen voidaan kysyä, nollataanko kausi. Normaalisti pitää vastata Ei (Nej), koska muuten tilastosta tulee harhaanjohtava.

Kohdasta *Kausitilasto* (Periodstatistik) näkee aikaisempien kausien tietoja. Katso alla.

Kohdasta *Aikatilasto* (Tidsstatistik) katsotaan aiempi myynti viimeisten 12 kuukauden ajalta.

Kohdasta *Vcom-tilasto* (Vcomstatistik) näkee tietoja Volvofinansiin menneistä tiedoista.

Kausitilasto (Periodstatistik)

1. Vain määrä (Endast antal)
2. Vain arvo (Endast belopp)
3. Määrän ja arvon summat (Summa antal och belopp)

Näillä toiminnoilla tiliautomaateilta valitaan tietoja vapaasti valittavilta aiemmilta kausilta. Meneillään olevaa kautta ei kuitenkaan lasketa mukaan, koska se ei ole vielä päättynyt.

Vain määrä (Endast antal) näyttää myytyjen pesuohjelmien, tuotteiden ja maksumuotojen lukumäärän, sekä mittarit ja laskurit.
Kullekin sivulle mahtuu seitsemän kautta. Viimeisenä on kaikkien kausien summa.

Vain arvo (Endast belopp) näyttää myytyjen pesuohjelmien, tuotteiden ja maksumuotojen arvon.
Kullekin sivulle mahtuu seitsemän kautta. Viimeisenä on kaikkien kausien summa.

Määrän ja arvon summat (Summa antal och belopp) näyttää annettujen kausien kokonaismäärän ja kokonaisarvon sekä nykyisen hinnaston ja kokonaislaskurin lukeman.

Liite

Päivämäärän ilmoittaminen

Päivämäärän muoto vaihtelee maittain. 19. toukokuuta 2012 voidaan kirjoittaa seuraavilla tavoilla:

- 12-05-19
- 20120519
- 19/5
- 19/5/12
- 120519

Kellonajan ilmoittaminen

Kellonajan muoto vaihtelee maittain. Kellonaika voidaan kirjoittaa seuraavilla tavoilla:

- 9 09:00:00
- 9.30 09:30:00
- 9:30 09:30:00
- 930 09:30:00
- 14.50 14:50:00
- 14:50 14:50:00
- 1450 14:50:00
- 95036 09:50:36
- 3P 15:00:00
- 3PM 15:00:00
- 850P 20:50:00
- 8.50PM 20:50:00
- 8:50PM 20:50:00
- 850PM 20:50:00
- 105032P 22:50:32
- 105032PM 22:50:32

Tuotenumero

Tuotenro	Tuoteryhmä	Tuote
0	Muu	Ei ole
1	Pesu	Itsepalvelupesu
2	Pesu	Käsinpesu, yksi henkilö
3	Pesu	Kiinteä hinta
4	Pesu	Käsinpesu, kaksi henkilöä
6	Muu	Portti
110	Muu	Jäähdytin
120	Muu	Öljy
131	Pesu	Pesuaine
132	Pesu	Rasvanpoisto
133	Pesu	Happo
200	Polttoaine	Diesel
201	Polttoaine	Diesel, väritön
202	Polttoaine	Diesel, värillinen
203	Polttoaine	Biodiesel
204	Polttoaine	Polttoöljy
209	Polttoaine	RME
210	Polttoaine	Bensiini
211	Polttoaine	Bensiini 95
212	Polttoaine	Bensiini 96
213	Polttoaine	Bensiini 98
219	Polttoaine	Racing-bensiini
220	Polttoaine	Etanoli
221	Polttoaine	E10
222	Polttoaine	E85
223	Polttoaine	E99